

ODRZEC SIĘ (36) *vb pf*

się (29), się (7).

o jasne. ◇ *W inf e pochylone*. ◇ *W sg m praet, con -é-* (1) *Mącz*, *-e-* (1) *OrzQuin*. ◇ *W pozostałych formach e jasne*.

inf odrzec się (11). ◇ *fut 2 sg* odrzeczysz się (1). ◇ *3 sg* odrzeczże się (3). ◇ *3 pl* odrzeką się (1). ◇ *praet 2 sg m -ś* się odrzekł (2). ◇ *3 sg m* odrzekł się (5). ◇ *3 pl m pers* odrzekli się (1). *subst* odrzekły się (1). ◇ *imp 2 sg* odrzecz się (4). ◇ *con 3 sg m* odrzekłby się, by się odrzekł (4). ◇ *3 pl m pers* by się odrzekli (1). ◇ *part praet act* odrz(e)kszy się (2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

Powiedzieć, oświadczyć, że się nie chce mieć z kimś lub czymś nie wspólnego, że się nie chce czegoś czynić lub czegoś posiadać; nie chcieć czegoś, zrezygnować; renuntiare Vulg, JanStat; eiurare Mącz (36) :

odrzec się kogo, czego (28): Kiedy powie przed oyczem/ iż [Józef] był wftudnią władzon Odrzeczć fie nas wiecznie/ bo iuż iednak zdradzón *RejWiz* 13, 163v; *KromRozm I* B4; Odrzeczć fie bogá przespłycęcznie/ Będyełz z námi miefzkał wiecznie *BielKom* Dv, D5v; A odrzekłby fie w ten czás y fřebrá y złotá/ By iáko zbyć onego ftrálfznego kłopotá. *RejWiz* 13, 163v; *KrowObr* 132v; *Mącz* 178d; *OrzQuin* L2 [2 r.]; *RejAp* 66, 139; *HistRzym* [39]v, 47, 100v; bo fłużyłz czárthu fprofnemu odrzekłzy fie go ná krzcie/ fłużyłz fwiátu temu/ y złym fprawám iego. *RejPos* 74v, Bv, 138v; *RejPosWiecz*³ 98v; *RejZwierc* 115; odrzeczć fię iuż złości. *BudBib* 4.Esdr 14/12; á iużby Lepiéy fię odrzec zaráz y páná/ y fłużby. *KochFr* 98; *ArtKanc* P15v; *WujNT* 256; *KlonWor ded* **3v. *Cf Zwrot*.

cum inf [w tym: z inf zaprzeczonym (1)] (7): s czego odrzekł fie potym nigdy gdiby ktho flyłfał álbo widzyał/ nye kárác. *GliczKsiąż* G5, G6, I; *GórnDworz* N3; *BielSat* B3; By obaczył náfzego plebaná hárcuiąc/ Odrzekłby fie iuż mi wierz fwey bronni nań wznośić *PaprPan* I3v; *BielRozm* 11.

Ze zdaniem dopełnieniowym zaprzeczonym (1): On nieborak powftawfzy odrzekł fie ná wieki/ Aby nigdy o królu nie miewał opyeki. *RejWiz* 71.

Zwrot: »świata się odrzec« = *mundo renuntiare JanStat* (3): *RejWiz* 16; Bo iefliże tám ty [niebieskie] wrotá miniefz/ To mi iuż wierz iże fie ochyniefz/ A byś to mogł zá żywotá vyrzec/ Snádniefyś mogł y fwiátá fie odrzec. *RejAp* Cc8v; ácz [mniszki] fwiátá y dóbr fwiectkich odrzekły fie/ y nic włáfného mieć nie mogá *SarnStat* 208.

Szeregi: »liszyć się i odrzec« (1): Co iefli fobie dobrze vważy człowiek Chrześciáńki: ták rozumiefz/ że fię tego niepocześnego worká Iudałzowego lifzy y odrzeczże. *KlonWor ded* **3v.

»odrzec się i (albo) od(s)przysiąc« [szyk 1:1] (2): dla kthorych [biskupstw] fię muśi odrzec y odprzifiać / Páná Iezu Kryftá *KrowObr* 132v; *Eiuravit patriam, Odłprzifiağł oyczizny álbo fie odrzekł. Mącz* 178d.

»zaprzecć się i odrzec« (1): kthorzy dla pożytkow á wymyfłnych rozumkow fwoich/ y niebá y Bogá rádziby fie záprzeli y odrzekli. *RejAp* 66.

Synonimy: odsądzić się, zaprzecć się.

Formacje współrdzenne cf RZEC.

Cf ODRZECZENIE